

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Nota van toelichting

Algemeen deel

1. Inleiding

Artikel 44, eerste lid van de Gezondheidswet en artikel 9.7 van de Jeugdwet bieden een specifieke grondslag voor het actief openbaar maken van toezicht- en uitvoeringsgegevens door de Inspectie Gezondheidszorg Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJenV) (hierna: de inspecties). Met actieve openbaarmaking wordt beoogd de naleving van regelgeving te bevorderen, het publiek inzicht te geven in de wijze waarop het toezicht en de uitvoering worden verricht, en in de resultaten daarvan. Op het niveau van de wet is bepaald welke informatie in een algemene maatregel van bestuur als openbaar te maken informatie kan worden aangewezen. In het Besluit openbaarmaking toezicht- en uitvoeringsgegevens Gezondheidswet en Jeugdwet is vervolgens bepaald welke informatie daadwerkelijk wordt aangewezen.

Sinds 2016 zijn de inspecties bezig met de ontwikkeling van werkwijzen en formats die op actieve openbaarmaking toegespitst zijn. De Gezondheidswet en de Jeugdwet staan bijvoorbeeld niet toe dat persoonsgegevens van derden, bepaalde bedrijfsinformatie en bepaalde vertrouwelijke informatie openbaar wordt gemaakt¹. Enerzijds moet worden voldaan aan de beperkende voorwaarden van de Gezondheidswet en de Jeugdwet, en anderzijds moet de toegankelijkheid van de informatie gewaarborgd blijven. Vanwege de tijd die dit kost, is de openbaar te maken informatie in tranches² uitgebreid. In termijnen wordt daardoor steeds meer informatie actief openbaar gemaakt op grond van de Gezondheidswet en de Jeugdwet.

Deze wijziging van het Besluit openbaarmaking toezicht- en uitvoeringsgegevens Gezondheidswet en Jeugdwet is de laatste tranche, waarmee de IGJ en de IJenV de laatste stap zetten met betrekking tot de actieve openbaarmaking van toezichts- en uitvoeringsgegevens. Dit wijzigingsbesluit omvat de twee nog ontbrekende bestuursrechtelijke sancties. Met deze wijziging wordt het openbaar maken van de zakelijke weergave van boetebesluiten en de last tot onmiddellijke onthouding van de beroepsactiviteit geregeld. Daarnaast is, op verzoek van de IGJ, de algemene indeling en structuur van de bijlage herzien om de lees- en werkbaarheid daarvan te bevorderen.

¹ Artikel 44, vijfde en zesde lid, van de Gezondheidswet, en artikel 9.7, vijfde en zesde lid, van de Jeugdwet.

² De eerste tranche: Besluit openbaarmaking Gezondheidswet en Jeugdwet, Stb. 2019, nr. 9 en de tweede tranche: Besluit openbaarmaking Gezondheidswet en Jeugdwet, Stb. 2021, nr. 141.

2. Verhouding actieve openbaarmaking en Wet open overheid (Woo)

Het Besluit openbaarmaking toezicht- en uitvoeringsgegevens maakt grootschaliger openbaarmaking mogelijk vergeleken met de Woo, die deze actieve openbaarmaking expliciet uitzondert³. Dit maakt het openbaarmakingsregime onder de Gezondheidswet en de Jeugdwet een eigenstandig regime. Openbaarmaking volgens de Woo wordt gedaan op basis van een belangenafweging per individueel geval. Openbaarmaking volgens de Gezondheidswet en de Jeugdwet vindt plaats op basis van de bij dit besluit vastgestelde categorieën van informatie. Er is daarbij geen sprake van een individuele belangenafweging. De wetgever heeft namelijk gekozen voor een gebonden karakter van openbaarmaking. Individuele belangen van instellingen, bedrijven en beroepsbeoefenaren wegen niet op tegen het belang van burgers en bedrijven om juist en volledig geïnformeerd te worden in situaties waarin de volksgezondheid in het geding is⁴. De Woo blijft overigens wel van toepassing op verzoeken tot openbaarmaking van toezichts- en uitvoeringsgegevens die niet of nog niet krachtens dit besluit openbaar zijn gemaakt.

3. Besluit tot opleggen bestuurlijke boete

De inspecties kunnen veelal een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van wet- en regelgeving. Met deze wijziging van het Besluit openbaarmaking toezicht- en uitvoeringsgegevens wordt de openbaarmaking door de inspecties uitgebreid met dergelijke boetebesluiten. Met deze wijziging wordt een zakelijke weergave van het boetebesluit, met daarin de geconstateerde feiten en bevindingen, en de conclusies die de inspecties daaraan verbinden openbaar gemaakt. Dit vindt plaats op het moment dat er geen rechtsmiddelen meer kunnen worden aangewend tegen de bestuurlijke boete. De openbaarmaking van boetebesluiten is niet bedoeld om zorgverleners te straffen door leedtoevoeging, maar om het publiek te informeren⁵. Dit argument als grond voor openbaarmaking wordt in de rechtspraak gehonoreerd.

Een belangrijke uitzondering ten opzichte van de openbaarmaking van de herstelsancties is dat het rapport onderliggend aan het boetebesluit uitgezonderd is van openbaarmaking op grond van artikel 44, vijfde lid, van de Gezondheidswet. Deze uitzondering heeft betrekking op vertrouwelijke informatie die aan de inspecties is medegedeeld, waaronder bedrijfs- of fabricagegegevens. Boeterapporten die ten grondslag liggen aan bestuurlijke boetes bevatten veel gegevens waaruit informatie kan worden afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces, dan wel met betrekking tot de afzet van de producten of de kring van afnemers en leveranciers. Het ontdoen van deze gegevens zou een onevenredige inspanning vergen van de inspecties, en dient geen redelijk belang. De openbaarmaking van de zakelijke weergave verschaft namelijk voldoende informatie om inzicht te krijgen in het toezichts- en uitvoeringsbeleid, en laat *in concreto* zien hoe dat beleid uitpakt.

4. Last tot onmiddellijke onthouding van de beroepsactiviteit

³ Wet van 23 oktober 2024 tot herstel van wettechnische gebreken en leemten alsmede aanbrenging van andere wijzigingen van ondergeschikte aard in diverse wetsbepalingen hoofdzakelijk op het terrein van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Verzamelwet BZK 20XX), Art. XXV onderdeel C, Stb. 2024, nr. 391.

⁴ Kamerstukken II 2014/2015, 34 111, nr. 3, blz. 10.

⁵ Kamerstukken II 2014/2015, 34 111, nr. 3, blz. 6.

Naast de openbaarmaking van boetebesluiten wordt ook de openbaarmaking van besluiten tot de last tot onmiddellijke onthouding van de beroepsactiviteit mogelijk gemaakt met deze wijziging. Deze handhavingsmaatregel wordt alleen opgelegd als er sprake is van ernstig verwijtbaar gedrag. De aard en ernst van dit besluit, waardoor een zorgverlener zich onmiddellijk van beroepsactiviteiten moet onthouden omdat de kwaliteit en veiligheid van zorg in het geding is, rechtvaardigt actieve openbaarmaking. Openbaarmaking van de last tot onmiddellijke onthouding van beroepsactiviteiten is niet disproportioneel nadelig, aangezien het belang van openbaarmaking aan het publiek in het kader van de volksgezondheid prevaleert. Indien een besluit wordt genomen tot beëindiging van de last tot onmiddellijke onthouding van beroepsactiviteiten, wordt dit ook openbaar gemaakt.

5. Uitvoerbaarheid

PM

6. Advies van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

PM

7. Advies van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI)

PM

8. Internetconsultatie

PM

Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I

Toelichting op de bijlage

Onderdeel II: Openbaarmaking door de IGJ

Toezichtsdomein

Dit onderdeel omvat de regelgeving waarbij het toezicht op de naleving daarvan in aanmerking komt voor openbaarmaking. Ten opzichte van de vorige bijlage is de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg toegevoegd.

Openbaar te maken informatie en de wijze van openbaarmaking

Onderdeel 2.1

Dit onderdeel omvat een algemene grondslag voor de openbaarmaking van de uitkomsten van controles en onderzoek op basis van zowel risicogericht toezicht (RT) in ruime zin en thematisch toezicht (TT). Hier zijn een vijftal uitzonderingen op geformuleerd. Ten opzichte van de tweede tranche is een zesde uitzondering komen te vervallen, betreffende de besluiten tot oplegging van een bestuurlijke boete. Hierdoor zijn de huidige onderdelen 3.1a en 3.2c samengevoegd in het nieuwe onderdeel 2.1.

Onderdeel 2.1.1

Dit onderdeel was tot nu toe opgenomen in onderdeel 4a. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.2

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1b en 4b in een nieuw onderdeel 2.2. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.3

Dit onderdeel stelt de openbaarmaking van bestuurlijke sancties vast. Ten opzichte van de tweede tranche is het onderdeel aangevuld met de besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke boete en de last tot onmiddellijke onthouding van de beroepsactiviteiten.

Daarnaast zijn enkele technische wijzigingen doorgevoerd inzake de last onder dwangsom en de last onder bestuursdwang. Wat betreft de last onder dwangsom zijn de verwijzingen naar artikel 3.12, tweede lid, onderdeel b, van de Wet handhaving consumentenbescherming en artikel 10.4.4, tweede lid, van de Wet langdurige zorg komen te vervallen. De eerstgenoemde verwijzing had geen betrekking op het toezichtsdomein van de IGJ en de laatstgenoemde komt niet in aanmerking voor openbaarmaking onder het openbaarmakingsregime van artikel 44 van de Gezondheidswet. Ook is de verwijzing naar artikel 35 van de Metrologiewet verplaatst naar de kolom van de last onder bestuursdwang, daar dit een foutieve verwijzing betrof. Wat betreft de last onder bestuursdwang zijn de verwijzingen naar artikel 23, tweede lid, van de Wet ambulancezorgvoorzieningen en artikel 10.4.3, tweede lid, van de Wet langdurige zorg komen te vervallen. Beide lasten onder bestuursdwang zijn gevolg van een aanwijzing of bevel dat niet in aanmerking komt voor openbaarmaking onder het openbaarmakingsregime van artikel 44 van de Gezondheidswet. Daarnaast is, zoals hierboven al vermeld, artikel 35, eerste lid, van de Metrologiewet verplaatst naar de kolom betreffende de last onder bestuursdwang. Tot slot zijn de verwijzingen naar artikel 37, eerste lid, eerste volzin, van de Wet toelating zorginstellingen en artikel 22, derde lid, van de Kernenergiewet komen te vervallen.

Openbaarmaking geschiedt middels een zakelijke weergave van de overwegingen en, wat betreft besluiten, ook het dictum van het besluit. Hierdoor krijgt het publiek een goed beeld van wat ten aanzien van de zorgaanbieder is besloten, en een goed toegankelijke beschrijving van de feiten en omstandigheden die tot het besluit hebben geleid. Zoals reeds toegelicht in paragraaf 3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting, is het onderliggende rapport uitgezonderd van actieve openbaarmaking bij boetebesluiten.

Tot slot geeft dit onderdeel in algemene zin een overzichtelijke weergave van de in aanmerking komende handhavingsmaatregelen voor actieve openbaarmaking, dankzij de vaststelling in een tabel.

Onderdeel 2.4

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1e en 4c in een nieuw onderdeel 2.4. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.5

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1f en 4e in een nieuw onderdeel 2.5. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.6

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 3.2a. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Besluit, uitvoering, middelen, en duur openbaarmaking

Onderdeel 3.1

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 5. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 3.2

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 6. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 3.3

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 7. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 3.4

Dit onderdeel stelt de termijn van openbaarheid vast. De aangewezen rapporten blijven gedurende een periode van vijf jaar beschikbaar op de website van de inspectiediensten. Om de informatie zoveel mogelijk in samenhang te kunnen bezien, is vastgesteld dat controle en onderzoeksrapporten die ten grondslag liggen aan bestuurlijke maatregelen, beschikbaar blijft zolang de informatie over de bestuurlijke maatregel beschikbaar is. Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 8. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel III: Openbaarmaking door de IGJ en IJenV

Toezichtsdomein

Dit onderdeel omvat de regelgeving waarbij het toezicht op de naleving daarvan in aanmerking komt voor openbaarmaking. Dit betreft de Jeugdwet. Hierin zijn geen wijzigingen voorzien.

Openbaar te maken informatie en de wijze van openbaarmaking

Onderdeel 2.1

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1a en 3.2c in een nieuw onderdeel 2.1. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.1.1

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 4a. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.2

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1b en 4b in een nieuw onderdeel 2.2. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.3

Dit onderdeel stelt de openbaarmaking van bestuurlijke sancties ten gevolge van het toezicht op de naleving van de Jeugdwet vast. Ten opzichte van de tweede tranche, en zoals eerder toegelicht in paragraaf 3 van het algemeen deel van deze toelichting, is dit onderdeel uitgebreid met de besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke boete, waarbij het onderliggende rapport uitgezonderd is van actieve openbaarmaking.

Onderdeel 2.4

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1d en 4c in een nieuw onderdeel 2.4. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.5

Dit onderdeel is een samenvoeging van de huidige onderdelen 3.1e en 4d in een nieuw onderdeel 2.5. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 2.6

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 3.2a. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Besluit, uitvoering, middelen en duur openbaarmaking

Onderdeel 3.1

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 5. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 3.2

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 6. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 3.3

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 7. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Onderdeel 3.4

Dit onderdeel is tot nu toe opgenomen in onderdeel 8. Daarnaast is de duur van openbaarmaking in Onderdeel III gelijkgetrokken met Onderdeel II.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

M. Agema